

Силабус дисципліни (курсу)

«Економічна теорія»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=295>

Семестр: 1
Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Тимків Андрій Олександрович

науковий ступінь; кандидат економічних наук
вчене звання

Контактна інформація: Тел. (097)701-79-19
e-mail: andriy_t@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів базових знань з економічної теорії, засвоєння закономірностей функціонування економічної системи, розвиток економічних відносин, надання фундаментальних знань з функціонування суб'єктів господарювання та вплив на соціально-економічний розвиток суспільства, порядок функціонування ринку, формування попиту та пропозиції, а також рівноважної ціни.
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	-

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
ЗК 01.	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 02.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 03.	Здатність працювати в команді
ЗК 04.	Здатність працювати автономно.
ЗК 05.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 06.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 07.	Здатність бути критичним та самокритичним.
ЗК 08.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 09.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 10.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 11.	Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 13.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
СК01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
СК 02.	Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК 03.	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
СК 04.	Здатність застосування знань права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
СК 05.	Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.
СК 06.	Здатність здійснення облікових процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.
СК 07.	Здатність застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.
СК 08.	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК 09.	Здатність здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
СК 10.	Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків
СК 11.	Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
ПР 01.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР 03.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
12	8	12	-	50	Змістовий модуль 1. Основні засади економічної теорії	
2	-	2	-	10	Тема 1. Основи економічної теорії.	Знати і розуміти основні принципи, на яких базується економічна теорія; основні етапи становлення та розвитку економічної теорії як науки. Сформулювати уявлення про предмет економічної науки та її функції у процесі еволюційного розвитку суспільства; продемонструвати методи пізнання економічних явищ і процесів.
2	-	2	-	8	Тема 2. Економічна система.	Знати основні підходи до визначення економічної системи та до виділення типів економічних систем. Розуміти теоретичні основи та особливості функціонування економічних систем. Вміти здійснювати порівняльний аналіз економічних систем.
2	2	2	-	8	Тема 3. Виробництво в економіці.	Знати визначення та характеристику натурального господарства, товарного виробництва, товару. Дослідити поняття товар та його властивості, теорії вартості та їх різновиди. Вміти аналізувати значення товару в економіці та в економічних відносинах зокрема, основні способи ціноутворення; характеризувати послугу як різновид товару.
2	2	2	-	8	Тема 4. Ринок та його функціонування.	Знати термінологічне значення поняття ринку та його класифікації, розуміти механізм функціонування ринку, розрізняти попит та пропозицію на ринку послуг. Вміти аналізувати та прогнозувати ринкову ситуацію, визначати попит та пропозицію на товари та послуги, враховувати вплив різних

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						чинників на ціни та ринкову конкуренцію.
2	2	2	-	8	Тема 5. Система грошового обігу.	Знати, що таке гроші, які функції вони виконують; сутність явища грошового обороту. Вміти визначити грошову масу та швидкість обігу грошей, побудувати модель грошового обігу; аналізувати та прогнозувати зміни в грошовому обігу, враховувати вплив різних чинників на грошову систему обґрунтувати причини виникнення, форми, типи, рівні і наслідки інфляції; розраховувати показники інфляції.
2	2	2	-	8	Тема 6. Підприємництво в економіці	Знати сутність та основні ознаки бізнесу, підприємництва та підприємця; основи підприємницької діяльності в ринковій економіці; форми підприємств за різними класифікаційними ознаками. Вміти сформулювати знання про витрати та доходи підприємства та їх види; ефект та ефективність діяльності фірми та окреслити її показники.
32	10	8	-	40	Змісовий модуль 2. Чинники розвитку економічної теорії	
2	2	-	-	8	Тема 7. Праця та заробітна плата.	Знати суть ринку праці, умови його виникнення, елементи моделі та умови досягнення рівноваги; суть, форми, системи та рівні заробітної плати; який зміст вкладається у поняття безробіття, види безробіття; причини безробіття та його форми.
2	2	2	-	8	Тема 8. Капітал.	Знати суть ринку грошей, капіталів, процентні ставки; механізм перетворення грошей в капітал; суть та значення інвестицій в економіці. Вміти визначити загальну формулу капіталу; категоріальну сутність постійного і змінного капіталу; оцінювати ризики та доходність інвестиційних проєктів.
2	2	2	-	8	Тема 9. Природні ресурси.	Вміти визначити особливості природних ресурсів як фактора виробництва; окреслити основні теорії ренти та її форми. Знати форми власності на землю і форми землекористування, види ренти. Вміти розраховувати ціну землі; оцінювати вартість природних ресурсів та враховувати їх у процесі прийняття рішень.
2	2	2	-	8	Тема 10. Економічний розвиток держави.	Знати про історію економічного розвитку країни, сучасні тенденції та перспективи розвитку; структуру і сутність валового внутрішнього продукту, чистого

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						національного продукту, національного доходу. Вміти аналізувати економічні показники держави та використовувати їх для прогнозування економічного розвитку країни; характеризувати основні сучасні тенденції економічного розвитку України та світу.
2	2	2	-	8	Тема 11. Державне регулювання економіки.	Знати зміст основних економічних категорій, основні важелі та інструменти державного регулювання. Розуміти форми і інструменти державного регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
22	18	20	-	90	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом,

	як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Економічна теорія»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T6	T7	T6	...	T11		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилюк А., Дерій Ж., Концева В., Хоменко І. Економічна теорія. Практикум. Київ:ЦНЛ. 2019. 312 с. 2. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ:ЦНЛ. 2019. 532 с. 3. Економічна теорія: методичні рекомендації до практичних робіт для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / уклад. І. В. Пивавар, І. Ф. Лісна, Н. І. Шифріна. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 42 с. 4. Економічна теорія: Політична економія: підручник / за заг. ред. С. І. Юрія. Київ: Кондор, 2018. 604 с 5. Кокареєв І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокареєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с. 6. Перехідна економіка: підручник / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Ліанова та ін.; за ред. В. М. Гейця. К.: Вища школа, 2018. 590 с 7. Семененко В. Економічна теорія. Підручник. Київ:ЦНЛ. 2019. 360 с. 8. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с. 9. Марченко О. С. Економічна теорія: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
--------------------	---

	<p>10. Нечипорук Л. В. Фінансова система: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 117с.</p> <p>11. Ж. Б. Яворська. Електронний навчальний посібник до вивчення курсу навчальної дисципліни «Основи економічної теорії». Львів. 2023. 119 с.</p> <p>12. Круш П.В. Основи економічної теорії. Підручник. Затв. МОН України та ін. тв. обкл. 2023. с. 448.</p>
Додаткова література	<p>13. Базилевич В. Д. Макроекономіка: практикум : навч. посібн. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Знання, 2010. 550 с.</p> <p>14. Економічна теорія : навч. посібник / В. П. Решетило, Г. В. Стадник, Н. В. Можайкіна та ін. ; за заг. ред. В. П. Решетило; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2014. 290 с.</p> <p>15. Економічна теорія: навч. посіб. / О. В. Стефанишин, М. В. Квак, М. В. Кічурчак, М. І. Терехух ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2015. 335 с.</p> <p>16. Економічна теорія: Політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевича ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид., доповн. Київ : Знання, 2014. 710 с.</p> <p>17. Макроекономіка : навч. посіб. / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін. ; під заг. ред. О. М. Кліменко. Харків : ВД "Інжек", 2011. 250 с.</p> <p>18. Макроекономіка. Мультимедійний навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 705 с.</p> <p>19. Пурська І.С. Основи економіки: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Львів: 2017. 93 с.</p> <p>20. Романюк М. Д., Івасишин О. І., Репела Н. П., Татунчак Я. І. Е 45 Економічна теорія: навчальний посібник для студентів ВНЗ Рек. МОН. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2011. 609 с.</p> <p>21. Тимків А.О. <i>Цифрова економіка та «Touchless есопоту»: можливості для інклюзивного суспільства. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2020. №10. С.19-25</i></p> <p>22. <i>Тимків А. О. Вектори розвитку економіки України в умовах «touchless есопоту». Бізнес Інформ. №6. 2020.С. 49-55</i></p> <p>23. <i>Тимків А. О. Економічна ірраціональність в «цілях сталого розвитку»: ціль 1 – подолання бідності. Збірник наукових праць «Економічний аналіз». №4, 2021. С.75-88</i></p>
Інформаційні ресурси	<p>21. Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua</p> <p>22. Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс.</p>

URL: [http:// www.zir.sfs.gov.ua](http://www.zir.sfs.gov.ua)

23. Інформаційний портал для бухгалтерів. URL: <http://www.buhgalter911.com>

24. Освітній портал. URL: <http://www.osvita.com.ua>

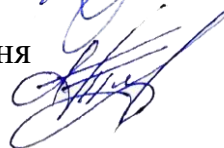
25. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukxstat.gov.ua>

26. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://www.mon.gov.ua>

Гарант освітньої програми

 Годнюк І.В.

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
імені Сергія Юрія

 Тимків А.О.